

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta
Katedra sociologie

Posudek oponenta bakalářské práce

Jméno autorky	Radka Jirmanová				
Název práce	Mezigenerační pohled na potřebu vzdělávání: Případ romských rodin na Broumovsku				
Studijní obor	Sociologie obecná a empirická				
Vedoucí práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)	Mgr. Petr Vašát, PhD. Katedra sociologie FF UHK				
Oponent práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)	Doc. Milan Tuček, CSc. Katedra sociologie FF UHK				
Konzultant práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)					
Rok obhajoby	2015				
Rozsah práce (počet stran vlastního textu + přílohy zvlášť): 55 + 8					
Tabulky a grafy	ne	Obrazová příloha	ne	Další přílohy	ano

Použitá literatura (počet): 9 + 7 elektronické zdroje

Hodnocení cíle/ů práce

(charakteristika cíle, způsob jeho stanovení, užitečnost cíle, slovně)

I když chápu, že cíle práce byly stanoveny za předpokladu, že zamýšlený výzkum mezi dvěma generacemi Rómů bude v dostatečném rozsahu realizován, tak přeci jen práce měla (třeba v rozporu s projektem) reflektovat situaci, která nastala: dvě rodiny, oba dospělí se základním vzděláním, děti nesrovnatelného věku, mladší z druhé třídy mohlo dát smyslupné odpovědi, náhrada výzkumem pedagogů se zkušeností s menšinami (což je úplně odlišný výzkumný problém, nijak nerefektovaný ani v teoretické koncepci, ani v cílech či výzkumných otázkách). V názvu práce je zmíněno Broumovsko – o situaci na Broumovsku se čtenář také nic nedozví. Shrnutí: práce si stanovila cíle a výzkumné otázky, které provedení výzkum nemohl ani částečně naplnit. I když autorka poučeně a s dobrou znalostí popisuje problematiku Rómské populace v minulosti i současnosti, práce se ve výzkumné části zcela mýlí se svými zamýšlenými cíli.

Hodnocení obsahové stránky práce

<i>Užití zásadní odborné literatury a zdrojů</i>	ano	s výhradami	ne
<i>Přiměřená odborná terminologie práce</i>	ano	s výhradami	ne
<i>Vhodně zvolená metodologie</i>	ano	s výhradami	ne
<i>Práce s výzkumnými otázkami</i>	ano	s výhradami	ne
<i>Adekvátní průběh analýzy dat</i>	ano	s výhradami	ne

Splnění deklarovaného cíle/cílů práce | ano | s výhradami | ne

Hodnocení formálních kritérií práce

Stylistická úroveň práce	dobrá	s výhradami	špatná
Pravopis a gramatika	dobré	s výhradami	špatné
Vhodná grafická úprava stránkování a textu	dobrá	s výhradami	špatná
Zpracování příloh	dobré	s výhradami	špatné

Zásadní připomínky k obsahové úrovni práce

- a) Již v hodnocení cílů práce jsem uvedl, že provedený výzkum s dvěma rodiči stejného vzdělání nemůže dát odpověď na otázku, jak ovlivňuje vzdělání rodičů názor na vzdělání dětí, podobně rozhovor s 8 letým dítětem nepřinese příliš informace o jeho vědomí potřeby studia.
- b) Nejsou formulovány výzkumné cíle a otázky týkající se části výzkumu – rozhovorů s pedagogy. Rozumím tomu, že šlo o dodatečné rozhodnutí, kdy byla potřeba zachránit téma práce, ale bez formulace cílů je scénář rozhovorů s učitelkami jen intuitivní záležitost a odporuje metodice. Kdyby autorka zvolila rozhovory bez scénáře, tak by to celé dávalo smysl a výzkumné otázky by pak výsledkem provedených hloubkových rozhovorů.
- c) Určitý problém mám i s částí výzkumu, která byla věnována pozorování v jedné třídě. Jaké byly cíle tohoto pozorování. Kdo určil, že ve třídě je 5 rómských dětí (autorka, učitelka... - viz známý problém se sčítáním rómských žáků v praktických školách). Jak bylo pozorování analyzováno?
- d) V odstavci 3.6 Analýza je uvedeno něco o kódování, jeho ukázka je i v příloze. V Popisu výsledků výzkumu (analytická část práce) se ale z žádným kódováním nepracuje.
- e) Je zvykem uvádět v analýzách doslovné citace z rozhovorů. Není to zcela bezpodmínečný požadavek, ale autorka by měla vysvětlit, proč tak nečiní. Právě adekvátní využití citací je smyslem doslovných přepisů rozhovorů (i když v popisu metodiky jsem nenašel zmínku o pořizování nahrávek, to že rozhovory byly přepsány je uvedeno v již zmíněném odstavci 3.6)
- f) Dílčí připomínka: V metodice se hovoří o třech rodinách (je napsáno, jak byly vybrány), ve výzkumu vystupují (bez objasnění) dvě.

Zásadní připomínky k formální úrovni práce

- a) V práci jsem objevil řadu gramatických chyb (především i/y)
- b) Citování zdrojů je neúplné – pokud jde o doslovné citace, je někdy neuvedena stránka (např. na str. 24) – avšak v textu jsou často zmiňované publikace či internetové zdroje bez konkrétního odkazu (např. str. 17-18). Tyto zdroje jsou sice uvedeny v seznamu literatury, ale v textu by měl být odkaz.
- c) V práci je hodně sebereflexí, což je dáno asi první zkušeností autorky s výzkum v dané komunitě.

Otázky k obhajobě práce

- 1) Lze uplatnit poznatky o rómských rodinách z osad na situaci „urbanizovaných“ Rómů v Broumově?

2) Jak autorka vnímá skutečnost, že podle jejího pozorování, vyjádření pedagogů a i z rozhovorů s Rómy zjistila, že děti umí česky a naopak neumí rómsky? V čem je tedy problém adaptace dětí ve výuce?

3) Kolik Rómů žije na Broumovsku, kolik je tam vyloučených lokalit, jaká jsou specifika dané oblasti a jak ovlivňují zkoumanou problematiku.

Výsledné hodnocení práce

Práci doporučuji – nedoporučuji k obhajobě.

Stručné slovní hodnocení (dle uvážení posuzovatele)¹

Vážím si toho, jaké si autorka zvolila téma práce i jejího pokusu vlastním šetřením k tomuto tématu přispět. Předložený text je napsán velice poučeně především v části věnované stavu současného poznání. Jak jsem ale uvedl při hodnocení cílů výzkumu, autorce se nepodařila zamýšlená realizaci, a i když pak zvolila určité náhradní řešení, tak nemohla cíle práce naplnit. Tato skutečnost je sice nějak vyhodnocena v „kritické diskuzi“ (podle mne ne zcela správně – nejde ani tak o početnost, ale o složení vzorku, i zmínka o tom, že šetřené rodiny se vymykají stereotypu, se vlastně nijak nepromítla do rozboru a interpretace výsledků – jaký mají smysl výsledky, které nezahrnují (stereo)typické Rómy). Práci jsem sice doporučil k obhajobě, ale moje hodnocení je mezi dobře a nevyhovující.

dobře – nevyhovující

22.5. Praha

.....
datum a místo

Milan Tuček

.....
podpis autora posudku

¹ Např. náročnost tématu, specifika řešení, samostatnost nebo invence studenta, co jsou hlavní klady, nedostatky práce, případně jaký je přínos, nebo využitelnost práce, navrhovaná doporučení k možnému zužitkování práce; zejména však návrh řešení pro případ nedoporučujícího posudku: a) upřesnit, doplnit nebo rozvést stanovenou pasáž, b) opravit, přepracovat stanovenou pasáž, c) přepracovat celou práci na zadané téma, d) vypracovat novou práci na nové téma.